

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2023. május 15.

1. Elmaradt a kereszténydemokrata meglepetés, magabiztos győzelmet aratott az SPD az egyik utolsó fellegrében

Már második alkalommal választottak idén tartományi parlamentet Németországban, Berlin után ezúttal a legkisebb tartományban, Bréma szabad Hanza-városában. Ez nem csak az ottani állampolgárok szempontjából volt izgalmas, hanem – mint minden tartományi parlamenti választás – az egymással függési rendszerben lévő kétkamarás törvényhozási rendszer és a szövetségi szinten zajló belpolitikai csatározások nyomon követése miatt is.

A közel 463.000 választásra jogosult állampolgárnak körülbelül 57%-a vett részt a szavazáson, amelynek előzetes eredménye alapján (a hivatalos eredményre szerdáig még várni kell) az SPD 29,9 százalékot elérve (2019-hez képest +4,5 százalék) visszazerezte a legerősebb politikai erő pozícióját a 25,7 százalékot megszerző CDU-val szemben, amely a 2019-es eredményéhez képest egy százalékot gyengült. A Zöldek, akik általánosságban az elmúlt tartományi és szövetségi parlamenti választásokon folyamatosan erősödő tendenciát mutattak, most Brémában 5,7 százalékot gyengülve 11,7 százalékot értek el. Az este legnagyobb győztese egyértelműen a BIW, ami jelentősen profitálni tudott abból, hogy az AfD nem vehetett részt a voksoláson, és 7,2 százalékot javulva majdnem kétszámjegyű eredményt ért el (9,6%). Figyelemre méltó a BIW bremerhaveni szereplése, ahol 22,4 százalékkal a CDU-t is megelőzve másodikként futott be (összehasonlításképp: Brémában 7,5 százalékot szereztek). A Balpárt 11,2 százalékkal nagyjából 2019-es eredményét hozta (-0,1%), míg az FDP 0,7 százalékot rontva 5,2 százalékkal megugrotta a bejutási küszöböt.

A jelenlegi eredmények alapján a 87 fős tartományi parlamentben, amelybe 72 képviselőt a brémai, míg 15-öt a bremerhaveni választókerület ad, a következőképp fognak alakulni az erőviszonyok: az SPD-nek 28, a CDU-nak 24, a Zöldeknek 11, a Balpártnak 10, a BIW-nek 9, míg az FDP-nek 5 képviselője lehet. Ezen viszonyok fényében három koalíciós opció lehetséges: az eddigi R2G, azaz vörös-vörös-zöld (SPD-Die Linke-Zöldek) koalíció folytatása, egy kevésbé valószínű nagykoalíciós (SPD-CDU) együttműködés vagy a szövetségi szinten is működő jelzőlámpa-koalíció (SPD-Zöldek-FDP). A regnáló kormányfő, Bovenschulte a kampányban nem kötelezte el magát előre és nem zárta ki egyik lehetőséget sem, mindenesetre az SPD-nek – annak ellenére, hogy egyszerűbb lenne egy koalíciós partnerrel dolgozni – inkább természetesebb lenne továbbra is a Zöldekkel és a Balpárttal együttműködni.

Választási beszámolóink elolvasásához kattintson a [Mandiner honlapjára](#).

2. Csalódottság a menekültügyi csúcson

Múlt héten többórás tárgyalás eredményeként Olaf Scholz (SPD) kancellárnak és a tartományi miniszterelnököknek sikerült részben megállapodniuk a menekültügyi csúcstalálkozójukon. Ennek értelmében a szövetségi kormány a menekültek ellátására az idénre tervezett 2,75 milliárd eurón túl további egy milliárd euró többletforrást biztosít a tartományok számára. Mindazonáltal nagy áttörést a hónapok óta tartó pénzügyi és menekültügyi vitában annak ellenére sem sikerült elérni a mostani egyeztetésen, hogy annak szükségességét a tartományok, valamint az önkormányzatok és járások képviselői az elmúlt fél évben a folyamatosan növekedő migrációs nyomás miatt sűrűn hangoztatták.

A tárgyalás záródokumentumában számos további intézkedés és bejelentés található a menekültügyi eljárások felgyorsítása és az elutasított menedékkérők következetesebb kitoloncolása érdekében. A szövetségi kormány egyebek mellett azt ígéri, hogy törvényjavaslatot nyújt be Georgia és Moldova biztonságos származási országgá minősítésére. Emellett intenzíven dolgozik a harmadik országokkal tervezett migrációs megállapodásokon, amelynek eredményeként az elutasított menedékkérők származási országainak vissza kell majd fogadniuk állampolgáraikat. Ezen felül a felek abban is megállapodtak, hogy a német kormánynak európai szinten szorgalmaznia kell, hogy az EU külső határain bizonyos csoportok számára kötelező határellenőrzési eljárásokat vezessenek be. Itt azon csoportokról van szó, „*akiknek valószínűleg kicsi az esélyük arra, hogy nemzetközi védelemben részesüljenek*”, ezért nekik a külső határokon kellene gyors, jogállami alapokon nyugvó menekültügyi eljáráson átesniük. A találkozó résztvevői egyetértettek továbbá abban, hogy a migráció kezelése a szövetségi kormány, a tartományok és az önkormányzatok állandó, közös feladata. Ennek fényében előbbi kettő azonban, mielőtt döntést hoznának róla a következő menekültügyi csúcson novemberben, még tisztázni kívánja egymással, hogy a jövőben hogyan lehetne ennek a feladatnak a finanszírozását szabályozni.

Az önkormányzatok képviselői az elfogadott döntések miatt csalódottságuknak adtak hangot. A Német Kerületszövetség elnöke, Reinhard Sager szerint csak a sürgős problémák elhalasztása történt és kijelentette: „*Ha az egyes pontokat nyárig ki kell dolgozni, hogy aztán novemberben dönthessenek azokról, az olyan időintervallumot sugall, amivel nem rendelkezünk*”, így a menekültek beáramlásának korlátozására, a tartózkodási joggal nem rendelkezők hazatelepítésére és az önkormányzatok jobb pénzügyi támogatására vonatkozó követelések továbbra is napirenden vannak.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Berlinben járt Volodimir Zelenszkij

Volodimir Zelenszkij ukrán elnök vasárnap Berlinbe utazott, ahol Frank-Walter Steinmeier szövetségi elnök és Olaf Scholz (SPD) kancellár katonai tiszteletadás mellett fogadta őt a háború kezdete óta tett első németországi látogatásán. Scholz a bilaterális találkozó utáni sajtótájékoztatón egy „*erős jelzésről*” beszélt, ismét elítélte az orosz inváziót, és elismeréssel adózott az ukránok ellenállásának, akik „*fékezhetetlenül és hősiessé*” szembeszállnak az orosz agresszióval. A kancellár kiemelte még az ukrán elnök megérkezése előtt Boris Pistorius (SPD) szövetségi védelmi miniszter által bejelentett, Ukrajnának szánt 2,7 milliárd eurós új fegyvercsomagot, amelynek keretében többek között légvédelmi rendszerek, harckocsik és lőszer is szerepelnek.

Zelenszkij a további katonai segítséget nagyon fontosnak nevezte és megköszönte Németország támogatását: „*Először is nagyon köszönöm neked, Olaf, és az egész német népnek a segítséget*” – mondta a bensőséges viszonyt tegeződve mutatva az ukrán elnök, aki egyúttal arra kérte Németországot, hogy más partnerekkel együtt támogassa országát modern vadászpilóta gépek szállításával. Mint Zelenszkij

elmondta az európai fővárosokban tett látogatása során Ukrajna „*egy vadászrepülőgép-koalíció létrehozásán*” dolgozik, így a német fél felé is azzal a kéréssel fordul, hogy támogassa Ukrajnát ebben a koalícióban. Scholz a kérésre visszafogottan reagált és hangsúlyozta, hogy Németország a második legnagyobb fegyverszállító az USA után.

A Kancellári Hivatalban tartott megbeszélés után Scholz Zelenszkijel együtt Aachenbe utazott, ahol utóbbit és az ukrán népet az európai egységért tett szolgálataiért járó Nagy Károly-díjjal tüntették ki. A díjátadó keretében a kancellár laudációt is mondott. Az ukrán elnök ezt követően még vasárnap este Párizsba repült.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Olaf Scholz kancellár beszéde az Európai Parlamentben

Május 9-én, az Európa Napon Olaf Scholz szociáldemokrata kancellár Straßburgban az Európai Parlamentben megtartotta második nagyívű beszédét is az Európai Unió reformjáról és az európai politika német kormány által elképzelt jövőjéről. A kancellár beszédében szót emelt egy egységes, alkalmazkodóképes, kibővített és megreformált Európa mellett és hangsúlyozta, hogy Európának nyitottnak kell lennie a világra. Ehhez több partnerségre és együttműködésre van szükség az Európán kívüli országokkal, kiemelve itt a Globális Dél államait. Ennek azonban – mint a kancellár kiemelte – nem alá- és fölérendeltségi viszonyban, hanem a kölcsönös tiszteleten alapulva kell történnie. Ezekkel összefüggésben Scholz szorgalmazta továbbá, hogy az EU minél gyorsabban kössön szabadkereskedelmi megállapodásokat különböző országokkal, például a Mercosur-államokkal. Beszédében a kancellár kitért a migráció kérdésére is és felszólította az EU-t, hogy az évek óta tartó viták és blokádok után az EP ciklus végéig, azaz nagyjából egy éven belül, állapodjon meg a migrációs és menekültügyi eljárások szabályairól. A kancellár újságíróknak nyilatkozva – mint egyébként az európai parlamenti képviselők előtt elmondott beszédében is megemlítette – amellet foglalt állást, hogy már az EU külső határain dönteni kell a menekültügyi eljárásokról, egyúttal a határokat jobban kell védeni és ezáltal a migrációt kezelhetőbbé tenni. Scholz ezenfelül megismételte elkötelezettségét az EU bővítése mellett, amelynek véleménye szerint gyorsabban kell előrehaladnia. „*Igazán kínos, hogy a nyugat-balkáni államoknak 20 évvel ezelőtti ígértük a csatlakozást, és még mindig nem jutottunk előbbre*” – mondta a szociáldemokrata politikus.

Manfred Weber az Európai Néppárt elnöke és frakcióvezetője a kancellár felszólalása után elmondta, hogy nem beszédekre, hanem tettekre van szükség, valamint kritizálta a szövetségi kormányt annak belső nézeteltérései és bizonyos témák mentén felmerülő széthúzó álláspontjai miatt. Az egyik lehangosabb kritika azonban kvázi a saját sorokból, a Zöldek egyik európai parlamenti képviselőjétől, Terry Reintketől érkezett, aki egyúttal a Zöldek EP-frakciójának társelnöke. Reintke Scholz beszéde után közvetlen, személyes kritikát intézett a kancellárhoz vezetői gyengeséggel vádolva őt: „*Ön menekül abehyett, hogy világos álláspontot képviselne*”. Egy vezető kancellár képe „*sajnos az elmúlt hónapokban megfakult*” – mondta a Zöldek politikusa.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Kínai külügyminiszteri látogatás Berlinben

Május 9-én, kedden Annalena Baerbock (Zöldek) szövetségi külügyminiszter Berlinben fogadta Csin Kang kínai külügyminisztert. A látogatásnak külön pikantériát adott, hogy nem sokkal korábban – minden bizonnyal Bettina Start-Watzinger (FDP) szövetségi oktatási miniszter tajvani látogatására válaszul – a kínai kormány részéről senki sem kívánt a Pekingben megbeszéléseket folytatni kívánó Christian Linder (FDP) szövetségi pénzügyminiszterrel találkozni. A kínai döntést egyes német szakértők a német kormány megosztására tett kísérletként értelmezték.

Korábbi, Kínában folytatott megbeszélésük során a két tárcavezető élénk párbeszédbe keveredett az emberi jogok, Tajvan kérdése és orosz-ukrán háború kérdéskörei mentén. Az előzetes számításoknak megfelelően ezúttal is alapvetően ezen kérdések álltak a tárgyalások középpontjában. *„A problémák listája már Pekingben is hosszú volt. (...) És nem lett rövidebb.”* – jelentette ki fenti kérdésekkel kapcsolatban Baerbock. A német miniszter szerint Kína az ENSZ Biztonsági Tanácsának állandó tagjaként jelentős szerepet játszhatna a háború befejezésében, amennyiben emellett döntene. Ezzel közvetve Baerbock szándékos tétlenséggel vádolta meg a kínai kormányt, amelyet válaszában Csin Kang azonnal visszautasított. A kínai miniszter meglátása szerint országa konzekvensen nem szállít fegyvereket válságövezetekbe, egyúttal pedig óvva intette a nyugati kormányokat attól, hogy szankciókat vezessenek be Kína ellen (ennek lehetősége korábban az Oroszországba exportált kettős, civil és katonai felhasználású kínai termékek miatt merült fel). Kang szerint el kell kerülni a Kína és a Nyugat közötti új hidegháború kialakulását, amelynek veszélye – Peking álláspontja szerint – az Egyesült Államok tevékenysége miatt fenyeget. A kínai kormány emellett további veszélyként értékeli a német kormány által meghirdetett „de-risking” politikát, melynek célja, hogy Berlin a jövőben kevésbé függjön az egyes globális ellátási láncoktól vagy országoktól, sok esetben Kínától. Kína nagy aggodalommal követi ezen politika implementációját – jelentette ki Csin Kang. Hiszen – így a kínai miniszter – Peking a globális beszállítói hálózatok részeként *„válságok helyett lehetőségeket, kockázatok helyett pedig biztonságot exportál”*.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Rekordokat döntött tavaly a politikai indíttatású bűncselekmények száma

A Szövetségi Bűnügyi Hivatal (Bundeskriminalamt/BKA) frissen megjelent éves bűnügyi jelentése alapján 2022-ben minden eddigénél több politikai okból elkövetett bűncselekményre került sor Németországban. Ezen bűncselekmények között a legnagyobb arányban ugyanakkor nem jobb- vagy baloldali szélsőséges bűncselekmények, hanem olyan esetek szerepelnek, amelyeket egyik oldalhoz sem lehet egyértelműen hozzárendelni. Közel 60 ezer regisztrált bűncselekménnyel a politikai indíttatású bűncselekmények száma, a statisztikák 2001-es bevezetése óta, a tavalyi évben érte el az eddigi legmagasabb értéket. A statisztikák szerint a legnagyobb mértékben az olyan bűncselekmények száma nőtt, amelyeket *„homályos ideológiai motivációjuk”* miatt nem lehetett egyértelműen egy adott politikai csoporthoz kötni. A statisztikák szerint több mint 24 ezer ilyen esetre került sor, ezek jóval több mint fele – 14 ezer bűneset – a COVID-19 világjárvány miatti korlátozások elleni tiltakozások valamelyikén történt.

A második legmagasabb számot a szélsőjobb oldali motivációjú bűncselekmények jelentették, közel 23.500 esettel és 1170 erőszakos cselekménnyel. A politikai indíttatású erőszak összes regisztrált áldozatának mintegy 41%-át a jobboldali szélsőségesek körében regisztrálták. Holger Münch BKA-elnök szerint a jobboldali szélsőségesek továbbra is a legnagyobb veszélyt jelenti a német demokratikus rendre. A baloldali szélsőséges bűncselekmények száma mintegy 31%-kal nagyjából 7000 esetre csökkent,

ugyanakkor a BKA 9%-os növekedést regisztrált a menekültek elleni bűncselekményeknél. A jelentés szerint a menekültszállások is gyakrabban váltak bűncselekmények célpontjává. Csökkenő tendenciát mutat a zsidó közösség ellen elkövetett bűncselekmények száma, ezek aránya mintegy 13%-al, 2641 esetre redukálódott.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Aktualitások

Hol vannak tehát a tudomány szabadságának határai és ki határozza meg azokat? Miért van erről egyre több vita Németországban annak ellenére, hogy az Alaptörvény is rögzíti azt? Ezen kérdések német perspektívából történő közös megvitatására a Magyar-Német Intézet az Európai Együttműködésért panelbeszélgetéssel egybekötött előadást szervez **A tudomány szabadsága: Úton az intellektuális lockdown felé?** címmel **2023. május 31-én 17.00 órától a Scuton V.P.-ben Dr. Sandra Kostnerrel**, a Schwäbisch Gmünd-i Egyetem Interkulturalitás és integráció mesterképzésének ügyvezetőjével, a Tudományos Szabadságért Hálózat kezdeményezőjével és elnökével.

Regisztrációhoz és további információkért kattintson a [Magyar-Német Intézet honlapjára](#).

Cikk- és interjúajánló

„A szerdai esti csúcs a miniszterelnökökkel és Olaf Scholz kancellárral nem hozott hosszú távú eredményt, a problémát elnapolták. A tartományok egymilliárd eurót kapnak összességében a menekültkrízis kezelésére, ami nagyon nem elég” – mondta az InfoRádióban Bauer Bence, a Magyar-Német Intézet az Európai Együttműködésért igazgatója.

A teljes interjú meghallgatásáért kattintson az [Infostart honlapjára](#).

A júliusi NATO csúcs egyik fő témája az új főtitkár személye lesz. A találgatások egyik felkapott alanya éppen Ursula von der Leyen, német politikusnő, az Európai Bizottság elnöke. A jelek azonban arra mutatnak, hogy ő 2029-ig szívesen maradna a jelenlegi pozíciójában. Erről beszélt Bauer Bence, a Magyar-Német Intézet igazgatója az M1 külpolitikai műsorában, a Világban.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [Médiaklikk honlapjára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos B.A., Dobrowiecki Péter M.A.

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155 **Web:**

www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu